

Notacijski standardi – IBCS®

KAKO DA VAŠA IZVJEŠĆA I PREZENTACIJE BUDU JASNI, VJERODOSTOJNI I SVIMA RAZUMLJIVI

CO 2.2 Reduce empty space

CO 3 Add data

Sales in EUR			
	Jan	Feb	Mar
Germany	502	456	243
Austria	49	34	44
France	89	83	89
Italy	123	101	117
Sweden	77	88	8
Denmark	34	37	45

CO 3.1 Add data points

CO 3.2 Add dimensions

CO 4 Add elements

CO 4.1 Show overlay charts

CH 2.2 Use creative solutions for challenging scaling issues

CH 3 Avoid misleading representations

CH 3.1 Use correct area comparisons, prefer linear comparisons

CH 3.1 Use correct volume comparisons, prefer linear comparisons

CH 3.3 Avoid misleading colored areas in maps

CH 4 Use the same scales

EX 2.3 Replace radar, funnel, sphere, and spider charts

EX 2.4 Replace spaghetti charts

EX 2.5 Replace traffic lights

EX 3 Replace inappropriate representations

EX 3.1 Prefer quantitative rather than conceptual representations

EX 3.2 Avoid textual representations

Financijski menadžeri, kontroleri i direktori obično moraju potrošiti vrijeme na odgonetavanje što je točno prikazano u nekoj tablici ili na grafu. Shvate li nešto pogrešno, u najgorem slučaju mogu donijeti loše odluke. Zašto i u poslovnoj komunikaciji ne bi bilo notacijskih standarda kakvi već dugo postoje u mnogim drugim djelatnostima?

Organizacije i ljudi imaju korist od notacijskih standarda kojima se služe u različitim disciplinama. Uzmite primjer glazbenika, geografa i inženjera, da spomenemo samo neke. Glazbenik ne mora gubiti vrijeme na prepoznavanje notacije drugoga glazbenika, inženjer pak na prepoznavanje kolegina nacrt; za njih je takav dodatni napor nezamisliv. Suprotno tomu, u poslovnom svijetu nema uvriježenih notacijskih standarda, zbog čega financijski menadžeri, kontroleri i direktori poslovnih jedinica obično moraju potrošiti neko vrijeme da bi odgonetnuli što je točno prikazano u tablici ili na grafu. Izostanak zajedničkih notacijskih standarda u poslovanju obično zahtijeva ne samo do-

piše **ROLF HICHERT**

osnivač i predsjednik
IBCS Associationa

datni napor nego, što je još gore, može rezultirati donošenjem loših odluka utemeljenih na nepotpunim ili varljivim podacima. Korporativni računovođe učinili bi veliku uslugu sebi i klijentima kad bi prihvatili i primijenili Međunarodne standarde poslovne komunikacije (IBCS®), koje sve više prihvaćaju poduzeća, posebno softverska, diljem svijeta.

U glazbi, matematici, sportu...

'Oxford English Dictionary' definira notaciju kao 'niz pisanih simbola koji se rabe za bilježenje brojeva, iznosa ili elemenata u glazbi ili matematici'. Mnoge discipline već primjenjuju koncept notacije s uspjehom i mnogi notacijski standardi imaju međunarodno značenje. Jedan od najpoznatijih i najstarijih notacijskih

SEDAM KONCEPTUALNIH, PERCEPTIVNIH I SEMANTIČKIH SKUPINA PRAVILA ZA POBOLJŠANJE SLUŽBENE POSLOVNE KOMUNIKACIJE – **SUCCESS**

IZRECITE	Isporučite poruku: Svako izvješće i prezentacija mora prenijeti poruku. To zahtijeva uvod u temu i vjerodostojan dokaz kojim se potkrjepljuje tvrdnja.
UNIFICIRAJTE	Primijenite semantičku notaciju: Stvari koje imaju jednako značenje trebaju izgledati jednako. To pravilo primjenjuje se na cjelokupan sadržaj bez obzira na to je li riječ o terminologiji, mjerama, analizama, isticanju itd.
SAŽMITE	Sažmite informacije: Ako je to moguće, sve informacije potrebne za razumijevanje sadržaja trebaju se sažeti na jednu stranicu. To zahtijeva dobru upotrebu prostora i male, ali ipak prepoznatljive predmete i elemente.
PROVJERITE	Osigurajte vizualnu kvalitetu: Informacije se trebaju predstaviti najvjernije i najrazumljivije što mogu, izbjegavajući pritom nepotrebne omjere, manipulacijske prikaze i vizualne prikaze koji zavaravaju.
IZRAZITE	Odaberite ispravnu vizualizaciju: Upotrijebljeni dijagrami i tablice trebaju intuitivno prenijeti željenu poruku zajedno s temeljnim činjenicama.
POJEDNOSTAVNITE	Izbjegnite komplikacije: Izbjegavajte previše komplicirane, suvišne sastavnice i obilježja koji odvlače pozornost ili su samo dekorativni.
STRUKTURIRAJTE	Grupirajte sadržaj: Sadržaj treba slijediti logičnu strukturu. Isti elementi trebaju biti homogeni i detaljni te se ne smiju preklapati.

IBCS® – TOP DESET PORUKA

1.

PORUKE

Izvjешća i prezentacije sadržavaju poruke. Predstavite ih na vrhu svake prezentacijske sličice ili stranice izvješća.

2.

NASLOVI

Naslovi identificiraju stranice, grafikone i tablice. Imenujte barem organizacijske jedinice, mjere i razdoblja.

3.

VRIJEME I STRUKTURA

Vrijeme i struktura najvažnije su vrste analize. Složite vremenski raspon horizontalno, a strukturne usporedbe vertikalno.

4.

RAZDOBLJA

Razdoblja poput godina i mjeseci trebala bi biti identificirana različitim rasponima kategorija (izdvojeno godine, kvartali, mjeseci...)

5.

GRAFIKONI

Grafikoni su ključni za percepciju. Bolji su stupci ili crte nego pite ili mjeraci.

6.

OZNAKE

Oznake imenuju podatke. Integrirajte oznake za serije podataka i vrijednosti u grafikonima, pokušajte izbjegavati grafikone s osima i razdvajajućim crtama vrijednosti.

7.

SCENARIJI

Scenariji su kategorije podataka koje se uspoređuje. Upotrebljavajte notacije za stvarne, planirane i predviđene podatke.

8.

VARIJACIJE

Varijacije su razlike između scenarija. Ujedinite boje za dobre i loše varijacije. Koristite se pribadačama za relativne varijacije.

9.

SKALIRANJE

Usporedbe zahtijevaju stalno skaliranje. Nemojte skraćivati osi. Upotrebljavajte iste ljestvice za iste jedinice. Dodajte pokazatelje ljestvica ako je potrebno.

10.

ISTICANJE

Isticanje ubrzava shvaćanje. Upotrebljavajte ujedinjene pokazatelje poput elipsa, strelica za trendove i markere razlika.

PRAKTIČNA KORIST OD VIZUALIZACIJSKIH STANDARDA

Bolji, brži i jeftiniji rezultati u odlučivanju

Poboljšana kvaliteta Očekivani rezultati bit će kvalitetniji uz lakše razumljive analize i izvješća, odluke će biti jasnije i na kraju bolje.

Kraće vrijeme reakcije Kraće je vrijeme obrade novih izvješća, poslovni analitičari brže odgovaraju na pitanja, a direktori brže donose dobro utemeljene odluke.

Niži troškovi Ušteda vremena u analizi podataka i sastavljanju izvješća i prezentacija smanjuje troškove. Manje vremena koje direktori troše nastojeći razumjeti izvješća najveća je prednost.

koncepta pronalazimo u notnom zapisu. Glazbena notacija rabi pisane simbole za prikaz melodije. Razvijena u srednjovjekovnoj Europi, opsežna glazbena notacija prilagodila se mnogim vrstama glazbe u cijelom svijetu. I druge važne notacijske koncepte pronalazimo u inženjerstvu, kartografiji, matematici, fizici, sportu, kemiji, biologiji, računalstvu itd. Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) tvrdi da 'međunarodni standardi donose tehnološku, ekonomsku i društvenu korist. Oni pomažu usklađivanju tehničkih specifikacija proizvoda i usluga čineći industriju djelotvornom te ruše zapreke u međunarodnoj trgovini.

Kako je u poslovnoj komunikaciji

Usklađeni s međunarodnim zakonima, standardi pomažu da se potrošači osjećaju sigurnije i da su proizvodi koje upotrebljavaju sigurni, učinkoviti i dobri za okolinu'. Očito je da mnoge organizacije imaju korist od standarda, pa je vrijeme i da poslovna komunikacija krene istim putem. Standardizacija notacije u poslovnoj komunikaciji usmjerena je na način kako izraditi grafove, tablice i s njima povezani tekst prikazan na prezentacijskim sličicama, u stranicama izvješća, statistici, na kontrolnim pločama s više gra-

fova te ostalim komunikacijskim proizvodima na temelju kojih menadžment odlučuje. Pod pretpostavkom da dobro informirani menadžeri bolje odlučuju, poslovna komunikacija mora težiti transparentnosti. Ona znači dostavu točnih, potpunih i razumljivih informacija u pravo vrijeme i iz pouzdanog izvora. Uvođenje notacijskih standarda u poslovnu komunikaciju povećava transparentnost na dva načina – razumijevanjem i vjerodostojnošću. Notacijski standardi olakšavaju razumijevanje izvješća i prezentacija uspostavljanjem pravila njihovakonceptualnog i vizualnog dizajna. Lakše je razumjeti izvješća i prezentacije uz jasnu poruku, dobro strukturiranu priču, dobar odabir vrsta grafova i tablica, uredan izgled, sažete informacije i dosljedan izgled za slične predmete.

Koncept za uspjeh

Notacijski standardi pomažu povećati vjerodostojnost izvješća i prezentacija. Odluke se lakše donose kad ih ne ometaju varljive vizualizacije poput krnjih osi i manipulacijskih stupčanih grafikona. Međunarodni standardi poslovne komunikacije (IBCS®) počeli su se razvijati početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća. U usporedbi s onim

što sam znao iz tehničkog inženjerstva iznenadilo me da se vizualizacija poslovnih podataka ne temelji na standardnome notacijskom konceptu. Na kraju sam osnovao konzultantsku tvrtku i razvio koncept Hichert®Success koji sadržava sedam konceptualnih, perceptivnih i semantičkih skupina pravila za poboljšanje službene poslovne komunikacije okupljene oko pojma 'success'. Do danas je više od šest tisuća polaznika prošlo seminare Hichert®Success. Notacijski priručnici nekoliko stotina međunarodnih organizacija, većinom velikih, temelje se na tim pravilima.

Danas se pravila Success nazivaju Međunarodnim standardima poslovne komunikacije – IBCS®; promiče ih i dalje razvija udruga IBCS. Predložena IBCS®Notacija uključuje pravila semantičke unifikacije terminologije, opisa, dimenzija (mjera, vremenskih razdoblja, scenarija itd.), analiza i pokazatelja u poslovnoj komunikaciji. Očita je korist notacijskih standarda u prometnim znakovima, potezima u šahovskoj igri, kartama vremenske prognoze i u mnogim drugim disciplinama. Već se dugo primjenjuju i nikomu ne pada na pamet protiviti se prednostima takve standardizacije.

Praktična korist

Praktična korist od standarda vizualizacije u poslovnoj komunikaciji također je očita: bolji, brži i jeftiniji rezultati u svim fazama odlučivanja. Što je veći organizacijski opseg aplikacije (npr. moje izvješće – moj odjel – moja tvrtka – cijeli svijet), to je veća korist od notacijskih standarda. Što više korporativni računovođe znaju o IBCS-ovim standardima, veća je vjerojatnost da će oni postati istinski svjetski standard u svim područjima poslovne komunikacije. Međunarodni standardi poslovne komunikacije pomoći će donositeljima odluka u cijelom svijetu da bolje i brže razumiju interna i vanjska izvješća te prezentacije bez dvosmislenosti. Razne velike korporacije poput Swiss Posta, SAP-a, Pro7Sat1, Lufthanse, Deutsche Telekom, Coca-Cole, Ičeca i Phillipsa već su prihvatile IBCS-ove notacijske standarde.

Kako će se ti standardi iskoristiti, ovisi o softverskoj podršci. Danas je IBCS® certificirana softverska funkcionalnost dostupna za mnoge popularne softverske pakete kao što su Microsoft Excel i PowerBI, SAP BusinessObjects and Analytics Cloud, QlikView, Longview, Cubeware i IBM Cognos... Uvođenjem IBCS-ovih notacijskih standarda veliki dobavljači softvera i konzultantske tvrtke uvelike će pridonjeti njihovoj širenju. Možda će u godinama koje slijede ti standardi u poslovnoj komunikaciji postati uobičajeni kao što su u glazbi već stotinama godina. ■

Idejni začetnik koncepta IBCS Rolf Hichert gostuje kao glavni predavač na 6. međunarodnoj konferenciji o kontrolingu, koja će se održati 15. studenoga 2018. u hotelu Westin u Zagrebu.

Više informacija o IBCS-u možete dobiti na www.ibcs.com

FE 24 MM, F1,4 G MASTER, SONY

Inovativan optički dizajn u laganom objektivu

Profinjene performanse objektivu nove Sonyjeve serije G Master postignute su primjenom novih tehnologija uz visoku rezoluciju i mekano prirodno zamućenje čak i na najširoj postavci blende – F1,4

Primjenom vodeće tehnologije postigle su se profinjene performanse objektivu nove Sonyjeve serije G Master uz dosljednu visoku rezoluciju i mekano prirodno zamućenje čak i na najširoj postavci blende – F1,4. Objektiv je kompaktan i najlaganiji u svojoj klasi 1, čime se maksimizira mobilnost i omogućuje brz, precizan AF pogon, vrhunska kontrola i pouzdanost. Dva XA (ekstremno asferična) elementa u optičkom dizajnu, koji je u skladu sa strogim zahtjevima za G Master, pridonose visokoj rezoluciji na cijelom području slike. Tri ED staklena elementa (iznimno niske disperzije) učinko-

vito smanjuju kromatsku aberaciju. Takav inovativni optički dizajn minimizira sagitalni odblesak, pa su točkasti izvori svjetlosti vjerno prikazani. Kružni otvor blende s 11 listića poboljšava meko i prirodno zamućenje ostvareno naprednim dizajnom i proivodnim procesom s preciznom kontrolom sferične aberacije. Minimalna udaljenost fokusiranja od 0,24 metra (0,79 stopa) i maksimalno uvećanje od 0,17x omogućuju snimanje krupnih kadrova, što u kombinaciji sa širokim kutom objektivu stvara dramatične perspektive u kojima se upotrebljava duboko i bogato zamućenje. www.sony.com

SPINNAKER

Superračunalo za liječenje Parkinsonove bolesti

U računalo SpiNNaker ugrađeno je milijun procesora koji u sekundi mogu izvršiti 200 bilijuna operacija. To znači da je u stanju modelirati više bioloških neurona od bilo kojeg drugog stroja dosad napravljenog. SpiNNaker ne šalje golem broj informacija koristeći se standardnom mrežom, već oponaša komunikacijsku arhitekturu mozga i njegovih nebrojenih 'predjela'. Bit će ga moguće rabiti u medicini, primjerice pri liječenju oboljelih od Parkinsonove bolesti.

apt.cs.manchester.ac.uk/projects/SpiNNaker

Z5 PRO, LENOVO

Novi pametni telefon u jednoj boji

Lenovo je predstavio novi mobitel – Z5 Pro. Uređaj se temelji na Snapdragonu 710, a radna memorija iznosi 6 GB RAM-a. Kad je riječ o podatkovnom prostoru, kupac može birati između modela sa 64 GB i 128 GB interne memorije. Lenovo Z5 Pro ima skener ispod zaslona, čime je stražnja strana uređaja ostala rezervirana za kamere i bljeskalicu. Konfiguraciju stražnjih kamera čine dvije Sonyjeve kamere – IMX576 razlučivosti 16 MP te IMX519 razlučivosti 24 MP. Vežano uz prednje kamere, Lenovo se odlučio za konfiguraciju 16 MP + 8 MP. Tu je i IR senzor koji služi za prepoznavanje lica i otključavanje uređaja. Kapacitet baterije je 3.350 mAh, a softver je platforma Android starijeg datuma – Android 8.1 Oreo. Telefon dolazi samo u jednoj boji (Ceramic Black), a uređaj će stajati oko 1800 kuna.

www.lenovo.com

piše Luka Fišić /// lider@lider.media